

Bursa'nın 250 Büyük Firması Araştırması;

-Bursa'nın ciroları itibariyle büyük firmalarını belirlemek amacıyla düzenlenen bu çalışma onikinci kez gerçekleştirilmiştir.

-Bu çalışma Bursa il genelinde yapılmış, ilçelerdeki firmalar da ankete dahil edilmiştir.

-Ankete katılarak cevap veren firmalar arasında, ilk 250'ye girenlerle ilgili veriler değerlendirmeye alınmıştır.

-Bu 250 firmadan, 223'ü Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'na, 26'sı Bursa'nın ilçelerindeki ticaret ve sanayi odalarına kayıtlıdır.

-250 firma arasına giren ilçe odalara kayıtlı firmalara bakıldığında bunların, 12'si Gemlik, 5'i İnegöl, 5'i Orhangazi, 3'ü Karacabey, 1'i Mustafakemalpaşa, 1'i Yenişehir Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlıdır.

- Sıralamaya giren firmalardan 19'u isminin açıklanmasını istememiştir.

- 250 firmayı tesbit amacıyla gerçekleştirilen anket çalışmasında firmalara, 2008 yılındaki net iç ve dış satış (ciro) tutarları, üretimden satışlar tutarı, ihracatları, ödenen maaşlar ve ücret toplamları, ödedikleri faizler, kiralar ile 2008 yılının vergi öncesi dönem karları, diğer gelirleri, var ise 2008 yılı zararları, 2008 yılı net varlıklar (Aktif) toplamları, öz sermayeleri toplamları, 2008 yılında maaş ve ücretle çalıştırdıkları ortalama kişi sayısı sorulmuştur.

-250 Büyük Firma sıralaması, 2008 yılı içinde yaptıkları net iç ve dış satış (ciro) tutarları esas alınarak oluşturulmuştur. Bu firmaların brüt katma değerleri, öz sermaye tutarları, net aktifleri, vergi öncesi dönem karları, ihracatları, personel sayıları ve üretimden satışları kendi aralarında ayrıca sıralamaya tabi tutulmuştur.

-Yapılan çalışmada, 250 firmanın;

- İç ve dış satış (ciro) tutarları toplamının 34 milyar 223 milyon 749 bin 826 Türk Lirası,
- Brüt Katma Değerleri toplamının 4 milyar 339 milyon 639 bin 425 Türk Lirası,
- Öz Sermaye Toplamlarının 10 milyar 8 milyon 738 bin 322 Türk Lirası,
- Net Aktifleri toplamının 24 milyar 723 milyon 301 bin 663 Türk Lirası,
- Vergi Öncesi Dönem Karları toplamının 970 milyon 118 bin 947 Türk Lirası,
- İhracatları toplamının 10 milyar 526 milyon 815 bin 948 dolar,
- Ücretle Çalışanlar ortalamasının da 103 bin 355 kişi,
- Üretimden Satışlar toplamının 25 milyar 911 milyon 315 bin 97 Türk Lirası olduğu görülmektedir.

-Sıralamada yer alan firmalardan 52'si tekstil ve konfeksiyon, 64'ü otomotiv ana ve yan sanayii, 30'u makine ve metal, 38'i gıda tarım ve hayvancılık, 15'i inşaat, 6'sı plastik kauçuk ve sünger, 5'i ağaç-orman ürünleri ve mobilya, 3'ü kimya, 9'u enerji elektrik ve elektronik, 1'i deri kürk ve ayakkabı, 4'ü çimento-toprak ve madencilik ürünleri, 5'i nakliye ulaştırma, 1'i de turizm alanında faaliyet göstermektedir. Kalan 17 firma muhtelif iş kollarında faaliyette bulunmaktadır.

-250 firma arasında yer alan ve;

Tekstil ve konfeksiyon alanında faaliyet gösteren 52 firmanın, iç ve dış satış (ciro) tutarları toplamının 4 milyar 511 milyon 738 bin 341 Türk Lirası, Brüt Katma Değerleri toplamının 512 milyon 774 bin 714 Türk Lirası, Öz Sermaye toplamının 2 milyar 551 milyon 47 bin 803 Türk Lirası, Net Aktifleri toplamının 5 milyar 351 milyon 207 bin 509 Türk Lirası, Vergi Öncesi Dönem Karları toplamının 142 milyon 352 bin 597 Türk Lirası, İhracatları toplamının 1 milyar 146 milyon 540 bin 107 dolar, Ücretle Çalışanlar ortalamasının 26 bin 397 kişi ve Üretimden Satışlar toplamının 3 milyar 18 milyon 912 bin 687 Türk Lirası,

Otomotiv ana ve yan sanayii iş kolunda faaliyet gösteren 64 firmanın, iç ve dış satış (ciro) tutarları toplamının 15 milyar 820 milyon 234 bin 595 Türk Lirası, Brüt Katma Değerleri toplamının 2 milyar 81 milyon 351 bin 463 Türk Lirası, Öz Sermaye toplamının 3 milyar 73 milyon 764 bin 700 Türk Lirası, Net Aktifleri toplamının 8 milyar 99 milyon 183 bin 213 Türk Lirası, Vergi Öncesi Dönem Karları toplamının 548 milyon 778 bin 855 Türk Lirası, İhracatları toplamının 7 milyar 585 milyon 348 bin 335 dolar, Ücretle Çalışanlar ortalamasının 40 bin 854 kişi ve Üretimden Satışlar toplamının 13 milyar 808 milyon 610 bin 462 Türk Lirası,

Makine ve metal sanayii alanında faaliyet gösteren 30 firmanın, iç ve dış satış (ciro) tutarları toplamının 4 milyar 153 milyon 656 bin 239 Türk Lirası, Brüt Katma Değerleri toplamının 619 milyon 183 bin 299 Türk Lirası, Öz Sermaye toplamının 1 milyar 648 milyon 452 bin 498 Türk Lirası, Net Aktifleri toplamının 3 milyar 195 milyon 624 bin 1 Türk Lirası, Vergi Öncesi Dönem Karları toplamının 246 milyon 164 bin 566 Türk Lirası, İhracatları toplamının 1 milyar 237 milyon 90 bin 206 dolar, Ücretle Çalışanlar ortalamasının 10 bin 210 kişi ve Üretimden Satışlar toplamının 3 milyar 600 milyon 764 bin 718 Türk Lirası,

Gıda tarım ve hayvancılık alanında faaliyet gösteren 38 firmanın iç ve dış satış (ciro) tutarları toplamının 3 milyar 636 milyon 30 bin 300 Türk Lirası, Brüt Katma Değerleri toplamının 504 milyon 914 bin 833 Türk Lirası, Öz Sermaye toplamının 1 milyar 97 milyon 351 bin 616 Türk Lirası, Net Aktifleri toplamının 2 milyar 486 milyon 335 bin 19 Türk Lirası, Vergi Öncesi Dönem Karları toplamının 134 milyon 559 bin 917 Türk Lirası, İhracatları toplamının 213 milyon 203 bin 1 dolar, Ücretle Çalışanlar ortalamasının 12 bin 916 kişi ve Üretimden Satışlar toplamının 2 milyar 185 milyon 87 bin 569 Türk Lirası,

olduğu görülmektedir.

-Bu arada, 250 firmanın ödediği ücretler toplamı 2 milyar 653 milyon 158 bin 643 Türk Lirası, faizler toplamı 605 milyon 786 bin 801 Türk Lirası, kiralar toplamı 110 milyon 634 bin 900 Türk Lirası ve vergi öncesi karları toplamı da 970 milyon 59 bin 81 Türk Lirası olarak görülmektedir.

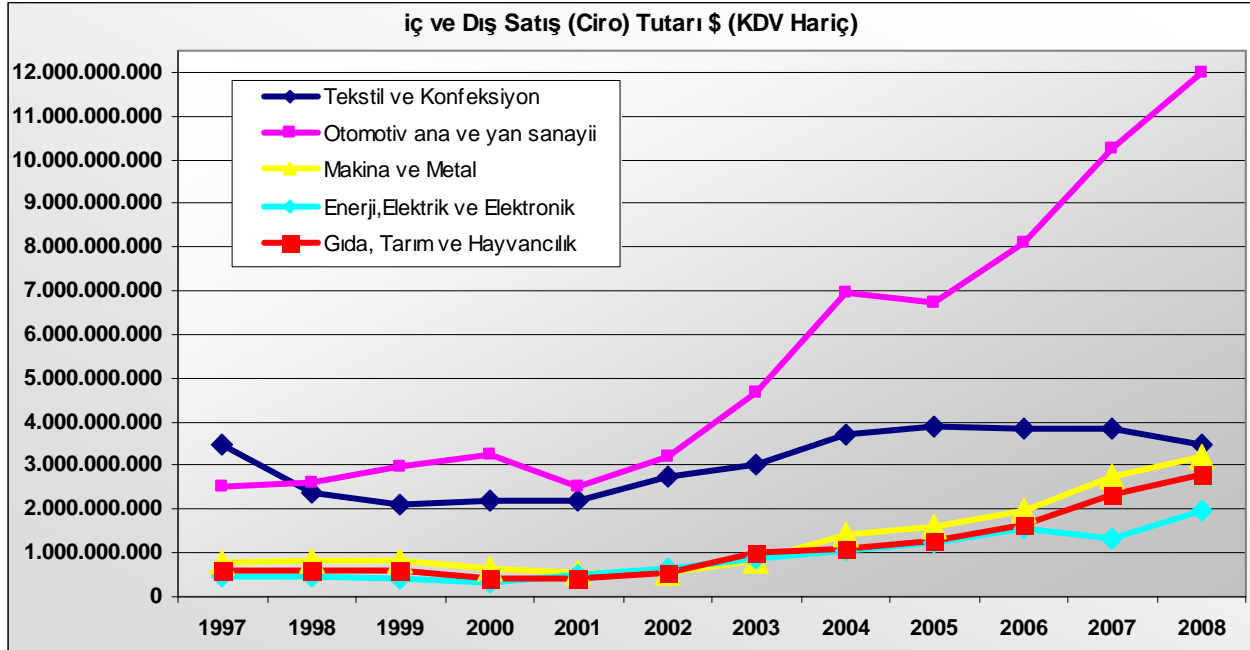
-250 firmanın vergi öncesi dönem karları incelendiğinde ise 2008 yılını 194 firmanın toplam 1 milyar 529 milyon 780 bin 199 Türk Lirası karla kapattığı görülüyor.

2008 yılı için 12 aylık ortalama dolar kuru 1,29915 TL olarak hesaplanmıştır.

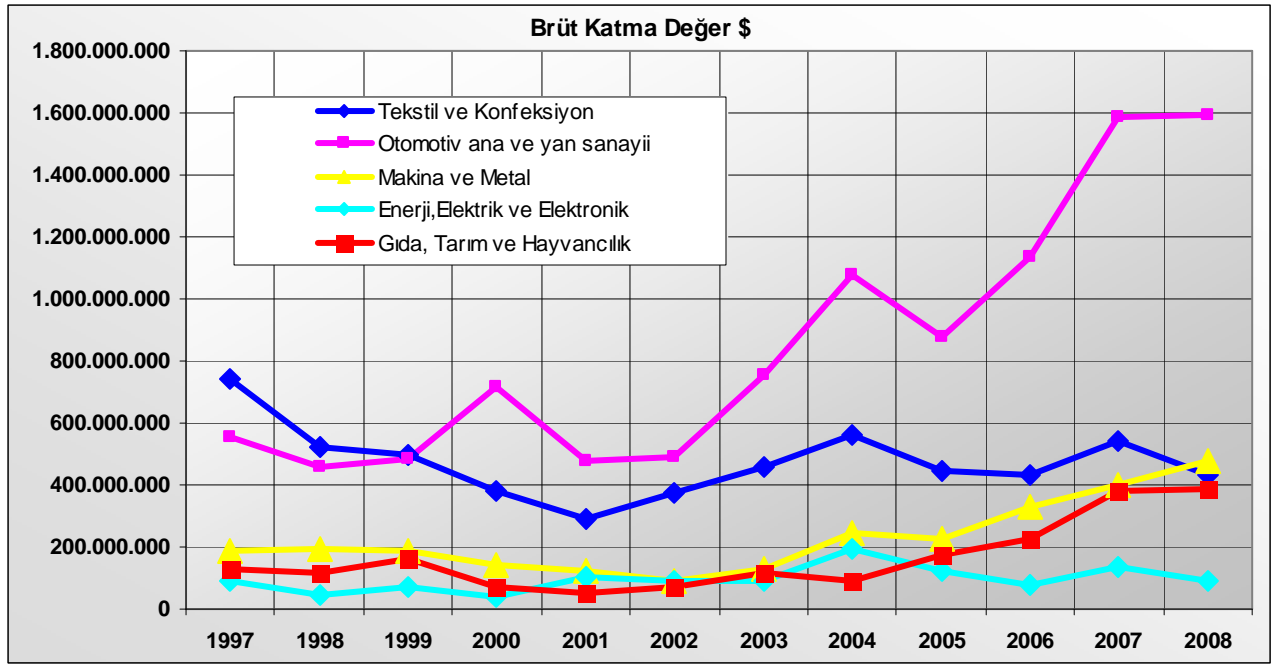
Bursa'nın 250 büyük firması arasına giren şirketlerin sektörel dağılımında 64 otomotiv ana ve yan sanayi firması yüzde 25,6'lık payla ilk sırada yer alırken, cirolarına göre ise yine otomotiv ana ve yan sanayi firmaları bu kez yüzde 46,2'lik payla ilk sırada yer alıyorlar.

Geçtiđimiz yıl Bursa'nın 250 büyük firması arasına giren şirketlerin sektörel dağılımında 61 otomotiv ana ve yan sanayi firması yüzde 24,4'lük payla ilk sırada yer alırken, cirolarına göre ise yine otomotiv ana ve yan sanayi firmaları bu kez yüzde 44,5'lik payla ilk sırada yer alıyorlardı.

Tekstil ve konfeksiyon, Otomotiv ana ve yan sanayii, Makine ve metal, Enerji-elektrik ve elektronik ile gıda tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2008 yılları arasındaki **12 yıllık dönemde ciroları toplamı** dolar bazlı olarak incelendiğinde, 2001 yılına kadar azalan **tekstil ve konfeksiyon** firmalarının cirolarının 2002-2005 yılları arasında arttığı, ancak 2005 yılından itibaren yatay bir seyre (durgunluğa) geçtiğini, 2008 yılında ise yüzde 10 oranında azaldığını, **otomotiv ana ve yan sanayiinde** yer alan firmaların cirolarının 2000'e kadar artmasına rağmen 2001'de 5 yıl öncesinin düzeyine gerilediği, 2002-2004 yılları arasında hızla arttığı, 2005 yılında bir miktar gerilemesine rağmen 2006-2008 yıllarında, tekstilin aksine, artışını devam ettirdiğini görüyoruz. Buna karşılık, makine ve metal ile gıda, tarım ve hayvancılık sektörlerinde 2002 yılından beri devam eden istikrarlı artışın 2008 yılında da sürdüğünü gözlemlemekteyiz.

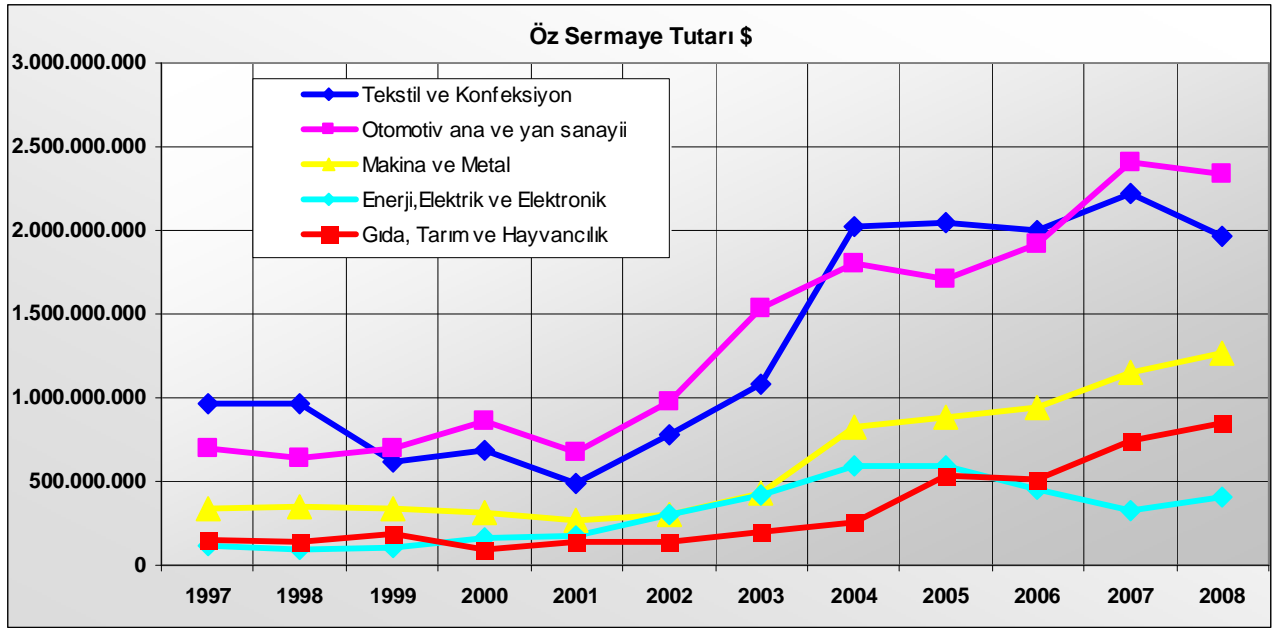
Tekstil ve konfeksiyon, Otomotiv ana ve yan sanayii, Makine ve metal, Enerji, elektrik ve elektronik ile Gıda, tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2008 yılları arasındaki **12 yıllık dönemde yarattıkları brüt katma değer** dolar bazlı olarak incelendiğinde, **tekstil sektörünün** yarattığı katma değer 1997-2001 yılları arasında hızla azaldığı, 2002-2004 yılları arasında arttığı, 2005-2006 yıllarındaki gerilemenin ardından, 2007 yılında yeniden artmasına rağmen 2008 yılında gerileyerek 2006 yılının da altında kaldığı, **otomotiv ana ve yan sanayiindeki** brüt katma değer ise 2001 ve 2005 yıllarındaki gerilemeler dışında artmaya devam ettiği görülmekle beraber 2008 yılında artış hızının çok yavaşladığı, Makine ve metal ile gıda, tarım ve hayvancılık sektörlerinin de brüt katma değerlerinin 2008 yılında arttığı, enerji, elektrik ve elektronik sektörünün ise brüt katma değeri 2008 yılında azalış gösteren tekstilden sonra ikinci sektör olduğu görülmektedir.

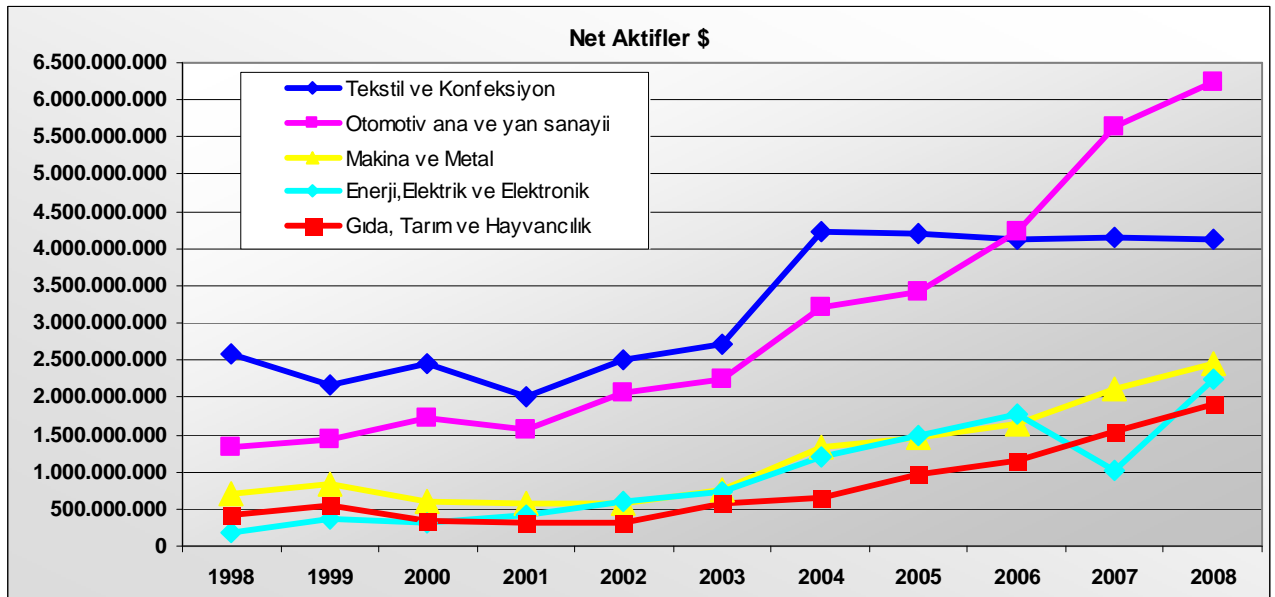
Tekstil ve konfeksiyon, otomotiv ana ve yan sanayii, makine ve metal, enerji-elektrik ve elektronik ile gıda tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2008 yılları arasındaki **12 yıllık dönemdeki öz sermaye tutarları** dolar bazlı olarak incelendiğinde, **tekstil** sektöründe öz sermaye tutarı 2001’de neredeyse yarı yarıya azalmış, 2002 ile 2005 yılları arasında artış olmasına rağmen (2005 yılında düşük oranlı da olsa) 2006 yılında azalmış, 2007 yılındaki toparlanmanın ardından 2008 yılında azalarak 2004 yılının gerisine düşmüştür.

Otomotiv ana ve yan sanayiinde ise özsermaye tutarları 2001 yılındaki gerilemenin ardından 2002’de son 6 yılın en üst düzeyine çıkararak 2003-2004 yıllarında da artışını devam ettirmiş, 2005 yılındaki gerilemenin ardından ise 2006-2007 yıllarında artışını sürdürmüştür, ancak 2008 yılında gerilemiştir. Burada dikkat çeken bir nokta da 2004 ve 2005 yıllarında tekstil sektörünün altında seyreden otomotiv sektörünün özsermaye tutarları, 2006 yılında birbirine çok yaklaşmış ve 2007 ve 2008 yıllarında üzerine çıkmıştır.

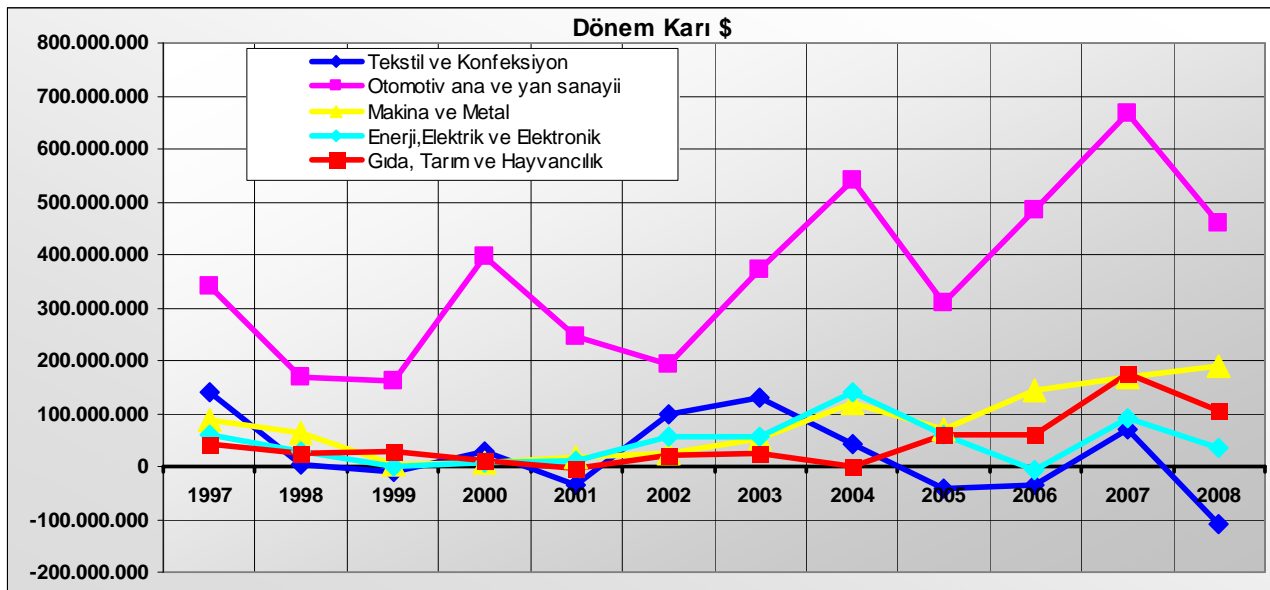
Makine metal sektöründeki özsermaye tutarlarındaki artış 2002 yılından buyana hızla devam ederken, gıda tarım ve hayvancılık sektörlerindeki 2001’den buyana devam eden özsermaye artışı 2006 yılında devam etmeyerek azalmış, 2007 ve 2008 yıllarında ise yönünü tekrar artışa çevirmiştir. Enerji, elektrik ve elektronik sektörünün de 2008 yılında özsermayesinin arttığını görüyoruz.

Tekstil ve konfeksiyon, Otomotiv ana ve yan sanayii, Makine ve metal, Enerji-elektrik ve elektronik ile gıda tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2008 yılları arasındaki **12 yıllık dönemdeki net aktifler toplamı** dolar bazlı olarak incelendiğinde, **tekstil ve konfeksiyon sektörünün** net aktifler toplamı 2004 yılındaki % 50'nin üzerindeki artışın ardından son dört yıldır küçük oranlarda da olsa azalmaya devam ettiğini görüyoruz. 2002 yılından buyana artan **otomotiv ana ve yan sanayii** net aktifleri 2008 yılında da artmaya devam ederek son üç yıldır tekstil sektörünün net aktiflerinin üzerinde seyretmektedir. Makina metal ile gıda tarım ve hayvancılık sektörlerinde ise 2002 yılından buyana artış eğiliminin devam ettiğini grafikten görebiliyoruz. Enerji, elektrik ve elektronik sektörünün net aktiflerindeki hızlı artış ise dikkat çekicidir.

Yine Tekstil ve konfeksiyon, Otomotiv ana ve yan sanayii, Makina ve metal, Enerji-elektrik ve elektronik ile Gıda tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2008 yılları arasındaki **12 yıllık dönemdeki vergi öncesi dönem karları** dolar bazlı olarak incelendiğinde ise **otomotiv ana ve yan sanayiinde** vergi öncesi dönem karının 2005 yılındaki gerilemeye karşın 2006 ve 2007 yıllarında arttığı, ancak 2008 yılında azaldığı, 2004 yılından beri azalan, 2005-2006 yıllarında eksi değere düşen tekstil ve konfeksiyon sektörü dönem karlarının 2007 yılında artı değere yükseldiği, buna karşın 2008 yılında son 12 yılın en kötü performansını göstererek tekrar eksi değere düştüğü, makine ve metal sektörünün dönem karlarının 2006 yılında görülen artışın ardından 2007 ve 2008 yıllarında da artarak, 2008 yılında dönem karlarını arttıran tek sektör olmayı başardığı, enerji, elektrik ve elektronik ile gıda, tarım ve hayvancılık sektörlerinde de 2008 yılında dönem karlarında azalış olduğu görülmektedir.

Tekstil ve konfeksiyon, Otomotiv ana ve yan sanayii, Makine ve metal, Enerji-elektrik ve elektronik ile Gıda tarım ve hayvancılık olmak üzere seçilmiş 5 sektörün 1997-2008 yılları arasındaki **12 yıllık dönemdeki ihracatları** toplamları incelendiğinde, **otomotiv ana ve yan sanayii** ihracatının 2000'deki düşüşün ardından, 4 yıl arka arkaya artış gösterdiği, 2005 yılındaki azalışın ardından ise 2006-2008 yıllarında hızla arttığı, tekstil ve konfeksiyon sektörüne baktığımızda ise, 1999-2004 yılları arasında, 6 yıllık artışların ardından 2005 ve 2006 yıllarında azalma, son iki yılda ise düşük oranlı da olsa artışın devam ettiği görülmektedir. Makine ve metal sektörünün 2003 yılından bu yana her yıl artan ihracat rakamları da dikkat çekicidir.

